

Integriteitsopvattingen bij de politie. Beschrijving en verklaring van de omvang en aanvaardbaarheid van integriteitsschendingen op basis van surveyonderzoek onder politiemedewerkers (2004). K. Lasthuizen, L.W.J.C. Huberts en M. Kaptein (Vrije Universiteit, Amsterdam). Verkenningen 14

Doelstelling

Het VU-onderzoeksprogramma naar politieke integriteit heeft als doel kennis en inzicht te verwerven in de aard van het integriteitsvraagstuk teneinde de politiesector en het management daarover meer duidelijkheid te bieden en door precisering van feitelijke integriteitsdilemma's de politiemedewerkers beter voor te bereiden op de normatieve onzekerheid die met deze dilemma's is verbonden.

Hoofdvragen

Wat is de aard en inhoud van het politieke integriteitsvraagstuk, toegespitst op de inhoud van de integriteitsdilemma's van politiefunctionarissen in de dagelijkse uitoefening van hun beroep en de samenhang van die dilemma's met enerzijds hun functie en anderzijds kenmerken van de organisatie, waaronder leiderschap en cultuur?

Methoden van onderzoek

Secundaire analyses van bestaand survey-materiaal. In dit onderzoek werd bestaand survey-materiaal met elkaar verbonden waardoor een dataset ontstond van de antwoorden van 3.125 respondenten op in totaal honderden vragen.

Samenvatting

De gegevens van verschillende databestanden zijn aan elkaar gekoppeld. Ze hadden betrekking op omvang en aanvaardbaarheid van vormen van niet-integer gedrag en factoren die daarop van invloed zijn zoals leiderschap, bedrijfscultuur en beleid. Vormen van niet-integer gedrag zijn: corruptie, fraude, diefstal, dubieuze giften, beloften, nevenfuncties, misbruik van geweldsbevoegdheden, ongewenste omgangsvormen, verspilling en wanprestatie en wangedrag in vrije tijd.

Zowel ten aanzien van de aanvaardbaarheid van vormen van niet-integer gedrag als belangrijke factoren die daarop van invloed zijn, zijn de meningen van politiemensen over het geheel genomen behoorlijk gelijklopend. Dat wijst erop dat ze een stevig 'moreel kompas' hebben, dat zich niet makkelijk laat beïnvloeden.

Wat betreft de omvang en ernst van vormen van niet-integer gedrag worden vier 'typen' integriteitsproblemen onderscheiden, afhankelijk van de frequentie waarmee ze voorkomen en de mate waarin dat type gedrag sterker wordt afgekeurd. Relatief veel voorkomen en tevens sterk afgekeurd worden: corruptie, informatiemisbruik, verspilling en wanprestatie. Relatief weinig voorkomen en tevens sterk afgekeurd worden: fraude en diefstal, dubieuze giften en ongewenste omgangsvormen. Typen die relatief veel voorkomen maar wel aanvaardbaar worden gevonden, zijn onder meer: privégebruik van organisatiemiddelen en het aannemen van 'kleine' geschenken. Weinig voorkomend en niet aanvaard zijn het bevoordelen van familie en vrienden en het drinken van alcohol tijdens het werk.

Wat betreft de factoren die mogelijk van invloed zijn op de omvang van integriteitsschendingen worden genoemd:

- leiderschap (geen vriendjespolitiek, voorbeeldgedrag);
- organisatiestructuur (kloof top-basis, geheimhouding, kwetsbaarheid informatie-huishouding, rechtvaardige werkverdeling, kans op ontdekking);
- organisatiecultuur (werksfeer, groepscultuur 'elkaar dekken');
- integriteitsbeleid (duidelijk grenzen stellen);
- relatie met de omgeving (omgang met klachten, tevredenheid buitenwereld met integriteit politie).